

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Допускається до захисту

завідувач кафедри обліку і оподаткування

(підпис) доцент С.М. Хомовий
вчене звання, ініціали, прізвище

« 20 » листопада 2023 року

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА
«ВІДОБРАЖЕННЯ ОБЛІКУ І АУДИТУ ДЕБІТОРСЬКОЇ
ЗАБОРГОВАНОСТІ У ФІНАНСОВІЙ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ТА
ШЛЯХИ ЇХ УДОСКОНАЛЕННЯ
НА ПРИКЛАДІ ТОВ «БІЛОЦЕРКІВХЛІБОПРОДУКТ»

Виконав: Грищаченко Олександр Сергійович
прізвище, ім'я, по батькові

(підпис)

Керівник: к.е.н., доцент Гаврик О.Ю.
прізвище, ім'я, по батькові

(підпис)

Рецензент: к.е.н., доцент Ткаченко К.В.
прізвище, ім'я, по батькові

(підпис)

Я, Грищаченко Олександр Сергійович, що кваліфікаційну роботу магістра виконано з дотриманням принципів академічної доброчесності.

Біла Церква 2023 р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Затверджую
гарант ОПП «Облік і оподаткування»

(підпис) професор І.В. Свиноус
вчене звання, ініціали, прізвище
« 19 » грудня 2022 року

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу магістра

Грищаченка Олександра Сергійовича

Тема: «Відображення обліку і аудиту дебіторської заборгованості у фінансовій звітності підприємства на прикладі ТОВ «Білоцерківхлібопродукт»

Перелік питань, що розробляються в роботі: проаналізувати теоретичні аспекти організації обліку дебіторської заборгованості, а саме: розглянути підходи до її визначення та класифікації; проаналізувати умови визнання та способи оцінки, визначити методику аудиторської перевірки; дослідити організацію обліку дебіторської заборгованості на підприємстві, а саме: ознайомитися з організаційною характеристикою підприємства; визначити порядок ведення первинного, аналітичного та синтетичного обліку дебіторської заборгованості на підприємстві, висвітлити основні моменти щодо проведення аудиту; визначити проблеми та недоліки в обліку дебіторської заборгованості на підприємстві та перспективи їх вдосконалення.

Вихідні дані (за необхідності) – звітність ТОВ «Білоцерківхлібопродукт».

Календарний план виконання роботи

Етап виконання	Період виконання	Відмітка про виконання
Огляд літератури	січень-лютий 2023	виконано
Теоретико-методична частина	березень-квітень 2023	виконано
Аналітична частина	травень-липень 2023	виконано
Рекомендаційна частина	серпень-вересень 2023	виконано
Оформлення роботи	жовтень 2023	виконано
Перевірка на плагіат	листопад 2023	виконано
Попередній розгляд на кафедрі	листопад 2023	виконано
Подання на рецензування	грудень 2023	виконано

Керівник роботи

(підпис)

доцент О.Ю. Гаврик
вчене звання, ініціали, прізвище

Здобувач

(підпис)

О.С. Грищаченко
ініціали, прізвище

Дата отримання завдання « 20 » 12 2022 р.

АНОТАЦІЯ

Грищаченко О.С. «Відображення обліку і аудиту дебіторської заборгованості у фінансовій звітності підприємства на прикладі ТОВ «Білоцерківхлібопродукт»

Сучасні умови господарювання вимагають вирішення цілого ряду нерозв'язаних облікових проблем. Зокрема, це є теоретичні і методичні аспекти класифікації та відображення заборгованості в системі рахунків бухгалтерського обліку; невизначеність обліку простроченої і безнадійної заборгованості та її рефінансування; аналіз заборгованості та автоматизація бухгалтерського обліку взаєморозрахунків.

Метою магістерської роботи є дослідження теоретичних і практичних аспектів організації обліку і аудиту дебіторської заборгованості на, а також розробка на цій підставі шляхів удосконалення.

Об'єктом дослідження є фінансово-господарська діяльність Товариства з обмеженою відповідальністю «Білоцерківхлібопродукт».

Предметом магістерської роботи є організація обліку і аудиту поточної дебіторської заборгованості.

При написанні магістерської роботи були використані наступні методи: метод спостереження, методи аналізу та синтезу, монографічний метод, діалектичний метод, метод порівняння, методи індукції та дедукції, а також метод узагальнення.

Основний зміст роботи викладений на 92 сторінках комп'ютерного тексту, в тому числі містить 10 таблиць, 7 рисунків. Дипломна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних літературних джерел із 67 найменувань.

Ключові слова: організація обліку дебіторської заборгованості, аудит, первинний, аналітичний, синтетичний облік, аудиторська перевірка, автоматизація обліку.

ABSTRACT

Hrytsachenko O.S. "Reflection of accounting and audit of receivables in the financial statements of the enterprise on the example of Bilotserkivkhlipoprodukt LLC"

Modern business conditions require solving a number of unsolved accounting problems. In particular, these are theoretical and methodical aspects of classification and display of debt in the system of accounting accounts; the uncertainty of accounting for overdue and bad debt and its refinancing; debt analysis and automation of accounting of mutual settlements.

The purpose of the master's thesis is to study the theoretical and practical aspects of the organization of accounting and auditing of receivables, as well as to develop ways of improvement on this basis.

The object of the study is the financial and economic activity of the Limited Liability Company "Bilotserkivhliboprodukt".

The subject of the master's work is the organization of accounting and auditing of current receivables.

The following methods were used when writing the master's thesis: the method of observation, the methods of analysis and synthesis, the monographic method, the dialectical method, the method of comparison, the methods of induction and deduction, as well as the method of generalization.

The main content of the work is laid out on 92 pages of computer text, including 10 tables and 7 figures. The thesis consists of an introduction, three sections, conclusions, a list of used literary sources from 67 items.

Keywords: organization of accounting for receivables, audit, primary, analytical, synthetic accounting, audit, automation of accounting.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ТА АУДИТУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ	7
1.1. Економічний зміст готової продукції та товарів як об'єкту обліку	7
1.2. Визнання та оцінка дебіторської заборгованості	17
1.3. Організація та методика проведення аудиту дебіторської заборгованості на підприємстві	23
Висновки до розділу 1	32
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ТА АУДИТУ ПОТОЧНОЇ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ У ТОВ «БІЛОЦЕРКІВХЛІБОПРОДУКТ»	33
2.1 Загальна характеристика ТОВ «Білоцерківхлібопродукт»	33
2.2 Організація первинного обліку дебіторської заборгованості	42
2.3 Організація аналітичного і синтетичного обліку поточної дебіторської заборгованості	48
2.4 Організація інвентаризації дебіторської заборгованості	56
2.5 Аудит дебіторської заборгованості	60
Висновки до розділу 2	62
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ТА АУДИТУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ	64
3.1. Удосконалення організації обліку дебіторської заборгованості	64
3.2. Шляхи вдосконалення аудиту дебіторської заборгованості	68
3.3 Шляхи вдосконалення аудиту дебіторської заборгованості	75
Висновки до розділу 3	81
ВИСНОВКИ	82
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	86
ДОДАТКИ	93

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Е Агеева, Є. І. Кредитна політика як Інструмент управління дебіторською заборгованістю [Текст] Є. І. Агеева // Фінансовий менеджмент. - 2004. - №6 - С.22-23.
2. Барт Е. Керівництво з кредитного менеджменту [Текст] / Е. Барт. - М. : Москва. - 1994. - 400с.
3. Береза, С. Л. Проблема визначення дебіторської заборгованості в обліку [Текст] / С. Л. Береза // Вісник ЖДТУ. - 2003. - №4 (26). - С.32-37.
4. Береза, С. Л. Облік і контроль грошових активів та дебіторської заборгованості: теорія і практика [Текст] : автореф. дис. ... канд. економ, наук: спец. 08.06.04 - Бухгалтерський облік, аналіз та аудит // С. Л. Береза ; Житомирський інженерно - технологічний ін-т. - Житомир. - 2002. -308 с.
5. Белуха, Н. Т., Аудит [Текст] / Н. Т. Белуха. - К. : Знання. - 2000. - 796 с. - ISBN 966-620-021-Х.
6. Бернар, И. Глумачний економічний і фінансовий словник / [Текст] И. Бернар, Ж.-К. Коллі. - М. : Міжнародні відносини. - 2008. - 768 с. - ISBN 5-7133-0938-Х.
7. Белозерцев, В. Щодо товарного кредиту та дебіторської заборгованості на підприємстві [Текст] / В. Белозерцев // Економіст. - 2009. - №11. - С. 23-28.
8. Білик, М. Д. Управління дебіторською заборгованістю підприємств [Текст] / М. Д. Білик // Фінанси України. Міністерство фінансів України, 12 /2003,-№12.-С. 24-36.
9. Бланк, І. А. Фінансовий менеджмент [Текст] / И. А. Бланк. - К. : Ніка-Центр. - 2004. - 656 с. - ISBN 5-901620-61-5.
10. Боді, З., Фінанси [Текст] : навч. посіб. / З. Боді, Р. Мертон. - М. : Вільямс. -2000.-592 с.
11. Боровик, О. А. прогнозування регіональної структури дебіторської і кредиторської заборгованості за системним підходом [Текст] /О. А. Боровик // Формування ринкових відносин в Україні. - 2007. - №3 (70).-С. 133-138.

12. Бутинець, Ф. Ф. Бухгалтерський облік [Текст] : навч. посіб. / Ф. Ф. Бутинець, Л. В. Чижевська, С. Л. Береза. - Житомир : Рута, 2000. - 672 с. - ISBN 966-7570-63-0.

13. Бутинець, Ф. Ф. Контроль і ревізія [Текст] : підручник / Ф. Ф. Бутинець, Н. Г. Виговська, Н. М. Малюга, М. І. Петренко. - Житомир : Рута, 2002. - 544 с. - ISBN 966-574-501-8.

14. Верига, Ю. А. Бухгалтерський облік [Текст] : навч. посіб. / Ю. А. Верига, Г. І. Зима. - К. : ЦУЛ, 2009. - 656 с. - ISBN 978-966-364-801-9.

15. Верхоглядова, Н. І. Бухгалтерський фінансовий облік: теорія та практика [Текст] : навч.-практ. посібн. / Н. І. Верхоглядова, В. П. Шило, С. Б. Льїна. - К. : Центр навчальної літератури . - 2010. - 536 с. - ISBN 978-611-01-0041-0.

16. Виговська, Н. Г. Господарський контроль в Україні [Текст] : монографія / Н. Г. Виговська. - Житомир : ЖДТУ, 2008. - 532 с.

17. Глінкіна, Д. В. Регулювання розрахункових відносин через управління дебіторською заборгованістю [Текст] / Д. В. Глінкіна // Вісник Східноєвропейського університету економіки і менеджменту. - 2007. №3(70). - С. 80-87.

18. Голов, С. Ф. Бухгалтерський облік та фінансова звітність за міжнародними стандартами [Текст]: практ. посіб. / С. Ф. Голов, В. М. Костюченко. - К. : Лібра. - 2004. - 880 с. - ISBN 966-7035-68-9.

19. Голов, С. Ф. Уніфікація як гальмо розвитку бухгалтерського обліку в Україні [Текст] / С. Голов // Бухгалтерський облік і аудит. - 2010. - №7. - С. 3-7.

20. Гончарук, Я. А. Аудит [Текст] : навч. посіб. / Я. А. Гончарук, В. С. Рудницький. - К. : Знання, 2007. - 443 с. - ISBN 966-346-207-8.

21. Грей, С. Дж., Фінансовий облік: глобальний похід [Текст] / С. Дж. Грей, Б. Є. Нідлз - М. : Волтере Клувер. - 2010. - 614 с. - ISBN 978-5-466-00197-6.

22. Дорош, Н. Л, Аудит: методологія і організація [Текст] / Н. І. Дорош. - К. : Знання. - 2008. - 402 с. - ISBN 966-620-082-1.

23. Дубровська, Є. В. Дослідження сутності поняття «Дебіторська заборгованість» [Текст] / Є. В. Дубровська // Вісник Сумського державного

університету. - Суми: СумДУ, - 2009. - №2. - С. 202-205.

24. Загородній, А. Г. Бухгалтерський облік: основи теорії та практики [Текст] : підручник / А. Г. Загородній, Г. О. Партин, Л. М. Пилипенко. - К. : Знання, 2009. - 422 с. - ISBN 978-966-346-527-2.

25. Загородній, А. Г. Фінансовий словник [Текст] : словник / Вознюк, Г. Л., Загородній А. Г., Смовженко, Т. С. - К. : Знання, 2007. - 1072 с. - ISBN 978-966-346-393-3.

26. Зредник, В. С. Формування ефективної політики погашення дебіторської заборгованості в контексті розвитку фінансового інструментарію [Текст] / В.С. Зредник // Вісник ЖДТУ. - 2006. - №3 (37). - С. 37-41.

27. Іванов, Є. О. Класифікація факторів, що впливають на загальний рівень дебіторської заборгованості підприємства [Текст] / Є. О. Іванов // Вісник МСУ. - Харків. - 2009. - С.35-38.

28. Іванчук, Р. М. Деякі міркування щодо методологічних засад формування Інформації про дебіторську заборгованість [Текст] / Р. М. Іванчук, О. А. Іванчук // Економічний вісник Донбасу. - 2008. - №1. - С. 11-22.

29. Івахненко, С. Застосування вибіркового методу в аудиті фінансової звітності [Текст] / С. Івахненко // Бухгалтерський облік і аудит. - 2010. - №3.-С. 40-43.

30. Інструкція по інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів і документів та розрахунків [Електронний ресурс] : Наказ Міністерства фінансів України від 05.03.2008 №353 // Міністерство фінансів України. - Режим доступу: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=293549&cat_id=293537 - Міністерство фінансів України.

31. Костирко, Р. О. Нормативно-правове забезпечення контролю та аналізу фінансової стійкості підприємства [Електронний ресурс] / Національна бібліотека України імені Вернадського. - Режим доступу: http://www.nbiiv.gov.ua/portal/soc_giim/epravo/2009_3/32.pdf - Національна бібліотека ім. В. І. Вернадського.

32. Крайник, О. П. Фінансовий менеджмент [Текст]: навч. посіб /О. П.

Крайник, З. В. Клепікова. - К. - Львів : ІНТЕЛЕКТ, Дакор. - 2001. - 260 с. - ISBN 966-553-111-5.

33. Кривич Л.М. Необхідність оцінки якості дебіторської заборгованості в сучасних умовах господарювання підприємств [Текст] / Л. М. Кривич // Сталій розвиток аграрної економіки : зб. тез доповідей за матеріалами науково-теоретичної конференції для студентів (28 - 29 квітня 2011 р.) / Подільський державний аграрно-технічний університет Інститут бізнесу та фінансів. - Кам'янець-Подільський, 2011. - С. 72-74.

34. Кужельний, М. В. Теорія бухгалтерського обліку [Текст] // М. В. Кужельний, В. Г. Лінник. - К. : КНЕУ. - 2006. - Білоцерків334 с. - ISBN 966-574-000-8.

35. Левицька, С. О. Науково-практичні основи аудиту і контролю: вітчизняна та міжнародна практика формування, перспективи розвитку [Електронний ресурс] / Національна бібліотека України імені Вернадського. - Режим доступу: v47ek056.pdf- Національна бібліотека ім. В. І. Вернадського.

36. Лищенко, О. Е. Аналіз дебіторської заборгованості в системі управління підприємством [Текст] / О. Е. Лищенко, Г. М. Бескота // Держава і регіони. - Запоріжжя : Гуманіст. - 2009. - №1. - С. 114-117.

39. Лігоненко, Л. О. Управління дебіторською заборгованістю підприємства [Текст] : навч. посіб. / Л. О. Лігоненко, Н. М. Новикова. - К.: КНТЕУ. - 2005. - 275 с. - ISBN 966-629-192-4.

40. Ловінська, Л. Г. Бухгалтерський облік для економістів та правознавців у схемах і таблицях [Текст] : навч. посіб. / Л. Г. Ловінська, Я. В. Олійник, Л. О. Галат. - К. : КНЕУ. - 2010. - 390 с, - ISBN 978-966-483-387-2.

41. Ловінська, Л. Г. Оцінка в бухгалтерському обліку [Текст] : Монографія / Л. Г. Ловінська. - К. : КНЕУ. - 2006. - 253 с. - ISBN 966-574-928-5.

42. Матицина, Н. Основні засади регулювання розрахункових відносин через управління дебіторською заборгованістю. [Текст] / Н. Матицина / Бухгалтерський облік і аудит. - 2006. - № 12. - С.38-42.

43. Міжнародні стандарти аудиту та Кодекс етики професійних бухгалтерів [Текст] / МСА. - М. : МЦРСБУ, - 2000. - 699с. - в 1.3.

44. Методичні рекомендації з перевірки порівнянності показників фінансової звітності [Електронний ресурс] : Наказ Міністерства фінансів України від 22.12.2008 № 1524 // Міністерство фінансів України. - Режим доступу: Міністерство фінансів України.

45. Улюмот, Т. Управління дебіторською заборгованістю підприємства [Текст] / Т. Улюмот // Бізнес інформ. - 2003. - №11-12. - С. 97-99.

46. Мочерний, С. В. Економічний енциклопедичний словник [Текст] : словник / Мочерний, С. В., Ларіна, Я. С., Устинко, О. А. - Львів: Світ. - 2005. - 568 с. - ISBN 966-603-426-3.

47. Нашкерська, Е. Особливості визнання та оцінки поточної дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи та послуги [Текст] / Е. Нашкерська // Бухгалтерський облік і аудит. - 2009. - №11. - С.31-38.

49. Огійчук, М. Ф. Аудит: організація і методика [Текст] : навч. посіб. / М. Ф. Огійчук, І. Т. Новіков, І. І. Рагуліна. - К. : Алерта, 2010. - 584 с. - ISBN 978-966-2183-65-8.

50. Петрик О. А., Фенченко М. Т. Аудит у зарубіжних країнах: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. / За заг. ред. О. А. Петрик. – К. : КНЕУ, 2002. - 168 с. ISBN 966-574-370-8.

51. Про затвердження Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 2 «Баланс» [Електронний ресурс] : Наказ Міністерства фінансів України від 31.03.99 № 87. - Режим доступу

[article?art id=293672&cat id=293533](http://www.minfm.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=293672&cat_id=293533) - Міністерство фінансів України.

52. Про затвердження Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 10 «Дебіторська заборгованість» [Електронний ресурс] : Наказ Міністерства фінансів України від 08.10.1999р. Білоцерків №237. - Режим доступу:

http://www.minfm.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=293720&cat_id=23533 - Міністерство фінансів України.

53. Про затвердження Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 19 «Об'єднання підприємств» [Електронний ресурс] : Наказ Міністерства фінансів України від від 7. 07. 1999 року № 163.- Режим доступу: Міністерство фінансів України.

54. Про затвердження Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 13 «Фінансові інструменти» [Електронний ресурс] : Наказ Міністерства фінансів України від 30. 10. 2001 року № 559.-Режим доступу: - Міністерство фінансів України.

55. Попазова, О. В. Тенденції змін дебіторської та кредиторської заборгованості на підприємствах України [Текст] / О. В. Попазова // Агро світ.-2008. - №7,-С. 40-41.

56. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність [Електронний ресурс]: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV // Верховна Рада України, Райзберг, Б. А. Сучасний економічний словник [Текст] : словник / Райзберг, Б. А., Лозовский, Л. Ш., Стародубцева, Е. Б. - М.: ИНФРА-М. - 512 с,- ISBN 978-5-16-003390-7.

57. Редько, О. Ю. Аудит в Україні. Морфологія [Текст] : монографія / О. Ю. Редько. - К.: Інформаційно-аналітичне агентство, 2008. - 493 с.

58. Савченко, В. Я. Аудит [Текст] : навч. посіб. / В. Я. Савченко. - К. : КНЕУ, 2005. - 322 с. - ISBN 966-574-423-2.

59. Сопко, В. В. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством [Текст] : навч. посіб. /В. В. Сопко. - К.: КНЕУ, 2006. - 526 с. - ISBN 966-574-784-3

60. Стоун, Д. Бухгалтерський облік та фінансовий аналіз [Текст] / Стоун Д., Хітчінг К. - М.: Сирин, - 1998. - 302 с.

61. Сурніна, К. С. Удосконалення обліку дебіторської і кредиторської заборгованості промислових підприємств [Текст] : автореф. дис. ... канд. економ, наук : спец. 08.06.04 Бухгалтерський одлік, аналіз та аудит / К. С. Сурніна. - Луганськ. - 2002. -19 с.

62. Усач, Б. Ф. Контроль і ревізія [Текст] : підручник / Б. Ф. Усач. - К. : Знання-Прес, 2002. - 253 с. - ISBN 966-7767-46-9.

63. Хендриксен, Э. С., Ван Бреда, М.Ф. Теорія бухгалтерського обліку [Текст] / Э. С. Хендриксен, М.Ф. Ван Бред. - М. Фінанси і статистика. 576 с.

64. Хома, С. В. Фінансовий облік [Текст] : навч. посіб. / С. В. Хома, В. К. Орлова, М. С. Орлив. - К.: Центр учбової літератури, 2010. – 510с – ISBN 978-966-364-994-8.

65. Цал-Цалко, Ю.С. Фінансова звітність підприємства та її аналіз [Текст] : навч. посіб. / Ю. С. Цал-Цалко. - К. : ЦУЛ, 2002. - 360 с. - ISBN 966-7938- 80-8.
66. Швець, В. Е. Теорія бухгалтерського обліку [Текст] : підручник / В. Е. Швець. - К. : Знання, 2008. - 535 с. - ISBN 978-966-346-348-3.
67. Юрловський, Б. Припинення зобов'язання [Текст] / Б. Юровський // Сучасний бухгалтер. - 2004. - №48. - С. 12-20.